

SPRAWOZDANIE

Z NADZORU PEDAGOGICZNEGO SPRAWOWANEGO PRZEZ DYREKTORA
OŚRODKA ROZWOJU POLSKIEJ EDUKACJI ZA GRANICĄ W WARSZAWIE

W ROKU SZKOLNYM 2025/2026

Wstęp

Dyrektor Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (dalej także: ORPEG) sprawował w roku szkolnym 2025/2026 nadzór pedagogiczny na podstawie poniższych aktów prawnych:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 i Dz. U. z 2026 r. poz. 820).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 15).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. z 2020 r. poz. 2198).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 sierpnia 2019 r. w sprawie powierzenia Ośrodkowi Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą sprawowania nadzoru pedagogicznego nad szkołami polskimi oraz szkołami i zespołami szkół w Polsce i za granicą, a także wykonywania w odniesieniu do nich zadań organu prowadzącego oraz zadań związanych z awansem zawodowym nauczycieli tych szkół (Dz. U. 2019 r. poz. 1626).

Dyrektor Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą, realizując ustawowe zadania w zakresie nadzoru pedagogicznego, podejmował działania ukierunkowane na zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz systematyczne doskonalenie procesów dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych we wszystkich nadzorowanych jednostkach oświatowych.

Nadzór pedagogiczny nad szkołami polskimi funkcjonującymi przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych oraz przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: „szkoły polskie”), a także nad Szkołą Podstawową im. Komisji Edukacji Narodowej i Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej w Warszawie (dalej: „szkoły w Polsce”), sprawowany był przez Dyrektora ORPEG za pośrednictwem Wydziału Nadzoru.

Nadzór pedagogiczny nad sekcjami polskimi działającymi w systemach oświaty innych państw sprawowali kierownicy tych sekcji. Nauczyciele zatrudnieni w sekcjach polskich byli delegowani do pracy przez dyrektorów właściwych szkół polskich, z którymi sekcje te pozostawały powiązane organizacyjnie i administracyjnie.

W roku szkolnym 2025/2026 Dyrektor ORPEG sprawował nadzór pedagogiczny nad 75 szkołami polskimi działającymi przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych oraz przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej, a także nad czterema sekcjami polskimi funkcjonującymi w systemie oświaty Republiki Francuskiej.

Z dniem zakończenia roku szkolnego 2025/2026 działalność zakończyła Szkoła Polska przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Pretorii. Likwidacja placówki nastąpiła na podstawie zarządzenia Ministra Edukacji z dnia 27 stycznia 2026 r. w sprawie likwidacji tej szkoły (Dz. Urz.

Min. Edukacji z 2026 r., poz. 4).

W roku szkolnym 2025/2026 jedna szkoła polska wzbogaciła swoją tożsamość o imię patrona. Na mocy zarządzenia Ministra Edukacji z dnia 12 września 2025 r. Szkole Polskiej przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Londynie nadano imię Orła Białego. Zarządzenie zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Ministra Edukacji z dnia 16 września 2025 r. pod poz. 47.

W roku szkolnym 2025/2026 sieć szkół polskich obejmowała 135 oddziałów dziecięcych, 757 oddziałów szkoły podstawowej oraz 162 oddziały licealne. Kształceniem objęto łącznie 16 515 uczniów, w tym 2 050 dzieci uczęszczających do oddziałów dziecięcych. Dodatkowo w sekcjach polskich funkcjonujących przy szkołach we Francji naukę pobierało 457 uczniów. Realizację zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w szkołach polskich oraz sekcjach polskich we Francji zapewniało 687 nauczycieli.

Równocześnie w roku szkolnym 2025/2026 z kształcenia na odległość prowadzonego przez Szkołę Podstawową im. Komisji Edukacji Narodowej oraz Liceum Ogólnokształcące im. Komisji Edukacji Narodowej działające w strukturze Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą w Warszawie korzystało łącznie 2 120 uczniów.

W ramach kształcenia na odległość ramowy plan nauczania realizowało 379 uczniów, w tym 205 uczniów Szkoły Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej oraz 174 uczniów Liceum Ogólnokształcącego im. Komisji Edukacji Narodowej.

Natomiast uzupełniającym planem nauczania objęto 1 741 uczniów, z czego 1 385 uczniów kształciło się w Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej, a 356 uczniów w Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej.

Realizację procesu dydaktycznego w szkołach ORPEG w Polsce zapewniało 41 nauczycieli. Wszyscy prowadzili zajęcia zgodnie z programami nauczania opartymi na podstawie programowej kształcenia ogólnego, natomiast 18 nauczycieli realizowało dodatkowo programy nauczania uwzględniające ramy programowe kształcenia uzupełniającego dla szkół polskich, odpowiadające specyfice edukacji polonijnej i polskiej za granicą.

I Kontrola

1. Realizacja podstawowych założeń kontroli

Stanowi jedną z form sprawowania nadzoru pedagogicznego i jest prowadzona w szkołach w celu dokonania oceny:

- a) stopnia przestrzegania przepisów prawa oświatowego regulujących działalność dydaktyczną, wychowawczą, opiekuńczą oraz inną działalność statutową szkoły;
- b) prawidłowości przebiegu procesów kształcenia, wychowania i opieki realizowanych przez szkołę;
- c) efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej oraz pozostałej działalności statutowej szkoły.

Kontrole przeprowadzane w roku szkolnym miały charakter planowy oraz doraźny.

Kontrole doraźne realizowano w przypadkach wymagających podjęcia działań nieprzewidzianych w rocznym planie nadzoru pedagogicznego, w szczególności w związku z wpływającymi do ORPEG skargami, wnioskami oraz innymi sygnałami wskazującymi na potrzebę dokonania oceny określonych obszarów działalności szkoły.

Kontrole planowe przeprowadzano na podstawie arkuszy kontroli wprowadzonych zarządzeniem Dyrektora ORPEG, natomiast kontrole doraźne realizowano w oparciu o protokoły kontroli zatwierdzone przez Dyrektora ORPEG.

Czynności kontrolne prowadzono z zachowaniem następujących zasad:

- a) współdziałania wizytatorów sprawujących kontrolę z dyrektorem szkoły oraz nauczycielami;
- b) wspierania rozwoju szkół poprzez formułowanie wniosków i rekomendacji służących podnoszeniu jakości ich pracy;
- c) pozyskiwania rzetelnych i wiarygodnych informacji zapewniających obiektywną oraz kompleksową ocenę działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i statutowej szkoły;
- d) przestrzegania terminów oraz procedur określonych w obowiązujących przepisach prawa oświatowego;
- e) prowadzenia czynności kontrolnych w sposób niezakłócający bieżącej pracy szkoły i realizacji jej zadań statutowych.

Przyjęte zasady organizacji i przeprowadzania kontroli zapewniały skuteczną realizację zadań nadzorczych, przy jednoczesnym zachowaniu warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu szkół i podnoszeniu jakości ich pracy.

2. Planowanie kontroli

Wicedyrektor ds. szkół polskich oraz awansu zawodowego nauczycieli, w porozumieniu z Dyrektorem ORPEG, opracował wykaz szkół przewidzianych do objęcia kontrolą planową w roku szkolnym 2025/2026. Zakres, liczba oraz tematyka kontroli planowych zostały określone w Planie nadzoru pedagogicznego Dyrektora ORPEG na rok szkolny 2025/2026.

Dyrektor ORPEG i Wicedyrektor ds. szkół polskich oraz awansu zawodowego nauczycieli zdecydowali o konieczności przeprowadzenia kontroli doraźnych, uwzględniając ustalenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, otrzymywane informacje

o nieprawidłowościach w funkcjonowaniu szkół, jak również rekomendacje wynikające ze spostrzeżeń wizytatorów, które zostały odnotowane w trakcie wykonywania czynności w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego.

Przyjęty model planowania kontroli umożliwiał elastyczne reagowanie na pojawiające się potrzeby nadzorcze, zapewniając jednocześnie systematyczną ocenę jakości pracy szkół, zgodności ich funkcjonowania z obowiązującymi przepisami prawa oraz skuteczności realizowanych zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

3. Tryb przeprowadzania kontroli

Kontrole przeprowadzane były przez zespoły wizytatorów wyznaczonych przez Dyrektora ORPEG. Kontrole planowe i doraźne przeprowadzone zostały na podstawie imiennych upoważnień wydanych przez Dyrektora ORPEG.

4. Kontrole planowe

W roku szkolnym 2025/2026 przeprowadzono 5 kontroli planowych w tym 4 kontrole w nadzorowanych szkołach polskich oraz jedną kontrolę w Szkole Podstawowej im. KEN i Liceum Ogólnokształcącym im. KEN (kształcenie uzupełniające):

Lp.	Nazwa i siedziba szkoły	Zakres kontroli	Zespół kontrolujący/Miejsce
1.	Szkoła Polska im. Pawła Edmunda Strzeleckiego przy Ambasadzie RP w Dublinie z siedzibą w Limerick	Przestrzeganie przepisów prawa w zakresie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przygotowania egzaminów.	Dorota Jabłońska Jadwiga Mariola Szczypiń siedziba szkoły
2.	Szkoła Polska im. Marii Curie-Skłodowskiej przy Ambasadzie RP w Wielkim Księstwie Luksemburga	Realizacja programu wychowawczo-profilaktycznego zgodnie z aktualnym stanem prawnym w roku szkolnym 2024/2025 i 2025/2026	Dorota Jabłońska Ewa Rysińska siedziba szkoły
3.	Szkoła Polska im. Jana Pawła II przy Ambasadzie RP w Reykjaviku	Przestrzeganie przepisów prawa w zakresie wykonywania planowych zadań związanych z nadzorem pedagogicznym w roku szkolnym 2025/2026.	Barbara Talik Anna Wróblewska-Lech siedziba szkoły

4.	Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Helsinkach	Zgodność realizacji zajęć edukacyjnych z języka polskiego i wiedzy o Polsce z ramami programowymi kształcenia uzupełniającego dla szkół polskich.	Barbara Talik Anna Wróblewska-Lech siedziba szkoły
----	---	---	--

Lp.	Nazwa i siedziba szkoły	Zakres kontroli	Zespół kontrolujący/Miejsce
1.	Szkoła Podstawowa im. KEN Warszawie i Liceum Ogólnokształcące im. KEN w Warszawie (kształcenie uzupełniające)	Zgodność realizacji zajęć edukacyjnych z języka polskiego i wiedzy o Polsce z ramami programowymi kształcenia uzupełniającego dla szkół polskich.	Dorota Jabłońska Ewa Rysińska siedziba ORPEG

5. Wyniki kontroli planowych

Informacje o liczbie przeprowadzonych kontroli planowych (realizacja planu kontroli)

Lp.	Zadanie z zakresu nadzoru pedagogicznego	Liczba kontroli zaplanowanych	Liczba kontroli przeprowadzonych	Stopień realizacji planu (%)
1.	Przestrzeganie przepisów prawa w zakresie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przygotowania egzaminów.	1	1	100
2.	Realizacja programu wychowawczo-profilaktycznego zgodnie z aktualnym stanem prawnym w roku szkolnym 2024/2025 i 2025/2026.	1	1	100
3.	Przestrzeganie przepisów prawa w zakresie wykonywania planowych zadań związanych z nadzorem pedagogicznym	1	1	100

	w roku szkolnym 2025/2026.			
4.	Zgodność realizacji zajęć edukacyjnych z języka polskiego i wiedzy o Polsce z ramami programowymi kształcenia uzupełniającego dla szkół polskich.	2	2	100
Razem		5	5	100

Zespoły kontrolujące wydały zalecenia dla każdej z ww. szkół.

Wnioski i rekomendacje z przeprowadzonych kontroli planowych:

1. Dokumentacja szkolna i praca rady pedagogicznej – stwierdzono uchybienia w zakresie protokołowania zebrań, numeracji dokumentów, kompletności załączników oraz dokumentowania podejmowanych uchwał. Rekomendowano ujednolicenie sposobu prowadzenia dokumentacji i zapewnienie prawidłowego dokumentowania rozstrzygnięć rady pedagogicznej, zgodnie z art. 70 ust. 1 oraz art. 73 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.
2. Sprawowanie nadzoru pedagogicznego – wskazano na potrzebę zapewnienia spójności planów nadzoru pedagogicznego z planami pracy szkół, precyzyjnego określania terminów i zakresów działań oraz systematycznego dokumentowania kontroli i obserwacji zajęć. Rekomendowano terminowe przedstawianie radzie pedagogicznej wyników i wniosków z nadzoru oraz podejmowanie uchwał dotyczących sposobu ich wykorzystania do doskonalenia pracy szkoły, zgodnie z § 23 rozporządzenia MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego oraz art. 70 ust. 1 pkt 6 ustawy – Prawo oświatowe.
3. Ocenianie, klasyfikowanie i promowanie uczniów – stwierdzono potrzebę zapewnienia systematycznego dokumentowania osiągnięć edukacyjnych uczniów, ujednolicenia zapisów dotyczących oceniania oraz weryfikacji zgodności wewnątrzszkolnych zasad oceniania z obowiązującymi przepisami. Rekomendowano bieżącą kontrolę dokumentacji przebiegu nauczania oraz przestrzeganie zasad określonych w art. 44b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
4. Realizacja obowiązków informacyjnych wobec uczniów i rodziców – ujawniono przypadki niewystarczającego dokumentowania przekazywania informacji o wymaganiach edukacyjnych, sposobach sprawdzania osiągnięć uczniów oraz warunkach uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej. Rekomendowano terminowe realizowanie obowiązków informacyjnych i dokumentowanie kontaktów z rodzicami, zgodnie z art. 44b ust. 8 i 9 ustawy o systemie oświaty.
5. Organizacja pracy szkoły i dokumentacja wewnętrzna – stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentami regulującymi funkcjonowanie szkół, w szczególności planami pracy, planami nadzoru pedagogicznego i harmonogramami działań. Rekomendowano systematyczną

weryfikację ich aktualności, wzajemnej spójności oraz zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego.

6. Realizacja ram programowych kształcenia uzupełniającego – kontrola potwierdziła prawidłową realizację treści nauczania zgodnie z ramami programowymi. Rekomendowano kontynuowanie dotychczasowych działań oraz systematyczne monitorowanie realizacji programów nauczania, zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 9 sierpnia 2019 r. w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą.
7. Działania wychowawczo-profilaktyczne – potwierdzono podejmowanie działań wychowawczych i profilaktycznych uwzględniających potrzeby środowiska szkolnego. Rekomendowano kontynuowanie działań opartych na diagnozie potrzeb rozwojowych uczniów, dokumentowanie ich realizacji oraz upowszechnianie dobrych praktyk, zgodnie z art. 26 oraz art. 84 ust. 2 pkt 2 ustawy – Prawo oświatowe.

6. Kontrole doraźne

W roku szkolnym 2025/2026 wizytatorzy ORPEG przeprowadzili **11** kontroli doraźnych w nadzorowanych szkołach polskich:

Lp.	Nazwa i siedziba szkoły	Zakres kontroli	Zespół kontrolujący/Miejsce
1.	Szkoła Polska im. Juliusza Marii Dzieduszyckiego przy Ambasadzie RP w Kairze	Kontrola doraźna w zakresie zgodności organizacji roku szkolnego 2024/2025 oraz 2025/2026 z aktualnym stanem prawnym	Dorota Jabłońska Jadwiga Mariola Szczypiń
2.	Szkoła Polska im. Św. Genowefy przy Ambasadzie RP w Paryżu	Kontrola doraźna w zakresie zgodności organizacji roku szkolnego 2024/2025 oraz 2025/2026 z aktualnym stanem prawnym	Barbara Talik Anna Wróblewska-Lech siedziba szkoły
3.	Szkoła Polska im. Marianny Orańskiej przy Ambasadzie RP w Hadze	Przestrzeganie przepisów prawa w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom klasy ósmej w czasie pobytu w szkole, statutu szkoły w zakresie udzielania kar oraz skreślenia z listy uczniów. Współpraca Dyrektora Szkoły z Radą Rodziców.	Anna Wróblewska-Lech Krzysztof Wereszczyński siedziba szkoły
4.	Szkoła Polska im. Lotników Polskich	Przestrzeganie przepisów prawa w zakresie zapewnienia	Krzysztof Wereszczyński

	przy Ambasadzie RP w Londynie	bezpieczeństwa uczniom klasy trzeciej i czwartej b w czasie pobytu w Szkole. Sprawowanie nadzoru pedagogicznego przez Dyrektora Szkoły nad nauczycielem uczącym w klasach trzeciej i czwartej „b”.	Anna Wróblewska-Lech siedziba szkoły
5.	Szkoła Polska im. Lotników Polskich przy Ambasadzie RP w Reykjaviku z siedzibą w Keflaviku	Zgodność organizacji roku szkolnego 2025/2026 z aktualnym stanem prawnym	Barbara Talik Anna Wróblewska-Lech siedziba szkoły
6.	Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Moskwie	Organizacja pracy Szkoły w roku szkolnym 2025/2026 w warunkach pracy w trybie zdalnym.	Dorota Jabłońska Ewa Rysińska
7.	Szkoła Polska im. Janusza Korczaka przy Ambasadzie RP w Dublinie	Zgodność organizacji roku szkolnego 2025/2026 z aktualnym stanem prawnym.	Dorota Jabłońska Jadwiga Mariola Szczypiń siedziba szkoły
8.	Szkoła Polska im. Tadeusza Chciuka-Celta przy Konsulacie Generalnym RP w Monachium	Przestrzeganie przez Dyrektora Szkoły przepisów w zakresie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej.	Anna Wróblewska-Lech Jadwiga Mariola Szczypiń Krzysztof Wereszczyński
9.	Szkoła Polska im. Bohaterów Narwiku przy Ambasadzie RP w Oslo	Przestrzeganie przepisów prawa w zakresie nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Dyrektora Szkoły, prowadzenia dokumentacji szkolnej w latach 2024/2025, 2025/2026 oraz dokonania analizy realizacji przebiegu procesów nauczania, wychowania i opieki w klasach 2a i 2b szkoły podstawowej w roku szkolnym 2025/2026	Anna Wróblewska-Lech Jadwiga Mariola Szczypiń Krzysztof Wereszczyński siedziba szkoły

10.	Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Kijowie	Organizacja pracy szkoły w roku szkolnym 2025/2026 w kontekście pracy w trybie zdalnym.	Ewa Rysińska Dorota Jabłońska
11.	Szkoła Polska Im. Stanisława Moniuszki przy Ambasadzie RP w Mińsku	Organizacja pracy szkoły w roku szkolnym 2025/2026 w kontekście pracy w trybie zdalnym.	Dorota Jabłońska Jadwiga Mariola Szczypiń

Zespoły kontrolujące wydały zalecenia dla każdej z ww. szkół.

Wnioski i rekomendacje z przeprowadzonych kontroli doraźnych:

1. Sprawowanie nadzoru pedagogicznego – stwierdzono nieprawidłowości w opracowywaniu i realizacji planów nadzoru pedagogicznego, dokumentowaniu kontroli i obserwacji zajęć oraz formułowaniu i wykorzystywaniu wniosków z nadzoru. Rekomendowano zapewnienie spójności planowanych i realizowanych działań, systematyczne dokumentowanie ich wyników oraz skuteczne wykorzystywanie wniosków do doskonalenia pracy szkoły, zgodnie z § 22 i § 23 rozporządzenia MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.
2. Realizacja kompetencji rady pedagogicznej i rady rodziców – ujawniono przypadki podejmowania rozstrzygnięć bez właściwych uchwał lub opinii uprawnionych organów szkoły oraz nieprawidłowego dokumentowania ich działalności. Rekomendowano przestrzeganie kompetencji stanowiących i opiniodawczych rady pedagogicznej, w szczególności dotyczących zatwierdzania planów pracy, opiniowania organizacji pracy szkoły i ustalania sposobów wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego. Należy również zapewnić właściwą współpracę z radą rodziców, zgodnie z art. 70, art. 73 i art. 84 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.
3. Prowadzenie dokumentacji szkolnej – stwierdzono uchybienia w prowadzeniu dzienników lekcyjnych, arkuszy ocen, ksiąg uczniów oraz protokołów rady pedagogicznej, w tym niekompletne wpisy, rozbieżności w danych, nieprawidłowe oznaczenia i błędy formalne. Rekomendowano systematyczną weryfikację dokumentacji, terminowe uzupełnianie wpisów oraz dokonywanie sprostowań zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności rozporządzeniem MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania.
4. Organizacja pracy szkół – kontrole wykazały rozbieżności pomiędzy arkuszami organizacji, planami lekcji, dziennikami i faktyczną realizacją zajęć, a także przypadki nieaktualnych informacji dotyczących organizacji pracy szkoły. Rekomendowano zapewnienie zgodności dokumentacji organizacyjnej ze stanem faktycznym, bieżące aktualizowanie arkuszy organizacji oraz publikowanie aktualnych planów zajęć, zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 9 sierpnia

2019 r. w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą.

5. Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom – stwierdzono uchybienia w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego uczniów, dokumentowania działań wychowawczych oraz stosowania procedur reagowania na sytuacje zagrożenia i krzywdzenia małoletnich. Rekomendowano wzmocnienie nadzoru nad realizacją obowiązków opiekuńczych przez nauczycieli, przestrzeganie procedur bezpieczeństwa i standardów ochrony małoletnich oraz podejmowanie odpowiednich działań interwencyjnych, zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 6 ustawy – Prawo oświatowe, art. 6 ustawy – Karta Nauczyciela oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny w szkołach.
6. Realizacja procesu dydaktycznego i ram programowych – ujawniono przypadki niewystarczającego dokumentowania realizacji programów nauczania oraz nieprawidłowości dotyczące organizacji procesu kształcenia. Rekomendowano systematyczne monitorowanie realizacji treści wynikających z ram programowych kształcenia uzupełniającego, właściwe dokumentowanie zajęć oraz dostosowywanie metod pracy do potrzeb edukacyjnych uczniów, zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2019 r.
7. Realizacja zadań wychowawczo-profilaktycznych – stwierdzono potrzebę poprawy diagnozowania potrzeb rozwojowych uczniów, dokumentowania działań wychowawczych oraz oceny skuteczności realizowanych programów. Rekomendowano przeprowadzanie corocznej diagnozy czynników ryzyka i czynników chroniących, wykorzystywanie jej wyników do opracowywania programu wychowawczo-profilaktycznego oraz monitorowanie podejmowanych działań, zgodnie z art. 26 ustawy – Prawo oświatowe.
8. Organizacja kształcenia na odległość – kontrole wykazały potrzebę zapewnienia większej zgodności pomiędzy organizacją zajęć zdalnych, arkuszami organizacji, frekwencją uczniów oraz dokumentacją przebiegu nauczania. Rekomendowano bieżące monitorowanie uczestnictwa uczniów w zajęciach, weryfikowanie przyczyn nieobecności, aktualizowanie dokumentacji organizacyjnej oraz zapewnienie skutecznej komunikacji z uczniami i rodzicami.
9. Doskonalenie pracy dyrektorów i nauczycieli – charakter stwierdzonych nieprawidłowości wskazuje na potrzebę dalszego wspomagania kadry kierowniczej w zakresie stosowania przepisów prawa oświatowego, organizacji pracy szkoły, sprawowania nadzoru pedagogicznego oraz zapewnienia bezpieczeństwa uczniom. Rekomendowano organizowanie szkoleń i konsultacji tematycznych, monitorowanie realizacji zaleceń pokontrolnych oraz upowszechnianie dobrych praktyk.

II Organizacja zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w szkołach polskich z uwagi na sytuację epidemiczną lub inne zdarzenie, które wystąpiło na danym terenie zagrażające zdrowiu lub bezpieczeństwu uczniów

Z uwagi na działania wojenne na terytorium Ukrainy w roku szkolnym 2025/2026 dyrektorzy 3 szkół polskich: Szkoły Polskiej przy Ambasadzie RP w Kijowie, Szkoły Polskiej przy Ambasadzie RP w Moskwie oraz Szkoły Polskiej im. Stanisława Moniuszki przy Ambasadzie RP w Mińsku,

na podstawie rekomendacji zdalnego trybu nauczania pismo DWM-WOPGM.473.199.2025.BJ z dnia 28 sierpnia 2025 r. Departamentu Wschodniego i Departamentu Polityki Europejskiej MSZ, Departamentu Współpracy Międzynarodowej oraz za zgodą organu prowadzącego tj. ORPEG, zawiesili zajęcia stacjonarne na okres całego roku szkolnego. Dyrektorzy ww. szkół polskich przekazali do ORPEG informacje dotyczące organizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w następującym zakresie: podstawowa platforma komunikacyjna nauczycieli z uczniami i rodzicami, wykorzystywane systemy i narzędzia, sposób prowadzenia zajęć, dostęp uczniów do narzędzi i przekazywanych materiałów wykorzystywanych w edukacji zdalnej, rozwiązywanie ewentualnych problemów, sposób odnotowywania frekwencji uczniów, zasady oceniania uczniów, forma i jak częstość przeprowadzania zebrań rady pedagogicznej, sposób informowania rodziców o postępach ucznia w nauce, sposób organizacji zebrań i konsultacji z rodzicami uczniów.

III Awans zawodowy nauczycieli

1. Awans zawodowy nauczycieli zatrudnionych w szkołach polskich

We wrześniu 2025 r. przeprowadzono analizę danych dotyczących awansu zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach polskich funkcjonujących za granicą. Ustalono, że w roku szkolnym 2025/2026 24 nauczycieli, w tym 2 dyrektorów szkół polskich, realizowało staż na wyższy stopień awansu zawodowego na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 września 2022 r. Jednocześnie 11 nauczycieli odbywało przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie z regulacjami wprowadzonymi od dnia 1 września 2022 r.

Ponadto, we wrześniu 2025 r., 18 nauczycieli mianowanych, w tym 2 dyrektorów szkół polskich, zadeklarowało wstępnie zamiar ubiegania się o stopień nauczyciela dyplomowanego w 2026 r., zarówno w sesji letniej, jak i jesiennej, na podstawie obowiązujących przepisów dotyczących awansu zawodowego nauczycieli.

W terminie do dnia 31 października 2025 r. do Dyrektora ORPEG wpłynęło łącznie 10 wniosków o wszczęcie postępowań awansowych, w tym:

- 6 wniosków o wszczęcie postępowania egzaminacyjnego;
- 4 wnioski o wszczęcie postępowania kwalifikacyjnego.

W wyniku przeprowadzonych postępowań awansowych w ramach sesji jesiennej 2025 r. wyższy stopień awansu zawodowego uzyskało 10 nauczycieli.

Z kolei do dnia 30 czerwca 2026 r. do Dyrektora ORPEG wpłynęły 53 wnioski o wszczęcie postępowań na wyższy stopień awansu zawodowego, w tym:

- 35 wniosków o wszczęcie postępowania egzaminacyjnego;
- 18 wniosków o wszczęcie postępowania kwalifikacyjnego.

W ramach sesji letniej 2026 r. ORPEG przeprowadził łącznie 53 postępowania awansowe. Wszystkie postępowania zostały zakończone wydaniem aktów nadania wyższego stopnia awansu zawodowego, co oznacza, że 53 nauczycieli uzyskało kolejny stopień awansu

zawodowego.

Przeprowadzone postępowania potwierdzają wysoką aktywność nauczycieli szkół polskich za granicą w zakresie rozwoju zawodowego oraz systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Realizacja zadań związanych z awansem zawodowym nauczycieli przez ORPEG przebiegała terminowo i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, zapewniając nauczycielom możliwość dalszego rozwoju zawodowego oraz podnoszenia jakości pracy szkół polskich.

2. Awans zawodowy nauczycieli szkół za granicą

W roku szkolnym 2025/2026 Dyrektor ORPEG, działając na podstawie upoważnienia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, wykonywał zadania związane z prowadzeniem indywidualnych spraw z zakresu awansu zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach za granicą. Realizacja powierzonych kompetencji obejmowała zarówno prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach awansu zawodowego, jak i doskonalenie narzędzi organizacyjnych oraz teleinformatycznych wspierających obsługę tych procesów.

W ramach realizacji zadania ORPEG podjął szereg działań mających na celu zapewnienie sprawnej i zgodnej z obowiązującymi przepisami obsługi postępowań awansowych, w tym w szczególności:

- kontynuował współpracę z podmiotami odpowiedzialnymi za rozwój, aktualizację oraz doskonalenie systemu teleinformatycznego służącego obsłudze postępowań związanych z awansem zawodowym nauczycieli szkół za granicą;
- prowadził analizę i ocenę dokumentacji składanej przez nauczycieli, obejmującej w szczególności wnioski, plany rozwoju zawodowego, sprawozdania z realizacji planów rozwoju oraz dokumenty związane z rozpoczęciem i zakończeniem stażu;
- opracowywał oceny realizacji planów rozwoju zawodowego nauczycieli;
- dokonywał przydziału mentorów i opiekunów stażu oraz przygotowywał i zawierał niezbędne umowy cywilnoprawne;
- organizował i przeprowadzał postępowania egzaminacyjne oraz kwalifikacyjne na kolejne stopnie awansu zawodowego.

W wyniku podjętych działań:

- we wrześniu 2025 r. 29 nauczycieli szkół za granicą rozpoczęło przygotowanie do uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego;
- zawarto 25 umów cywilnoprawnych z nauczycielami wpisanymi na listę prowadzoną przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, którym powierzono funkcję mentora lub opiekuna stażu nauczycieli szkół za granicą;
- wydano 21 aktów nadania stopnia nauczyciela mianowanego po odbyciu stażu

i pozytywnym zakończeniu postępowania egzaminacyjnego oraz 3 akty nadania stopnia nauczyciela dyplomowanego po spełnieniu ustawowych wymagań i zakończeniu postępowania kwalifikacyjnego;

- wydano 7 aktów nadania stopnia nauczyciela mianowanego nauczycielom legitymującym się znaczącym dorobkiem zawodowym oraz wymaganym okresem prowadzenia zajęć w szkołach za granicą.

Istotnym elementem realizacji zadań z zakresu awansu zawodowego było także wsparcie merytoryczne nauczycieli oraz osób zaangażowanych w proces ich rozwoju zawodowego. W tym celu ORPEG zorganizował szereg szkoleń adresowanych do mentorów, opiekunów stażu, nauczycieli szkół polskich oraz nauczycieli szkół polonijnych. Tematyka szkoleń obejmowała w szczególności:

- rolę i zadania mentora oraz opiekuna stażu w procesie awansu zawodowego nauczycieli;
- organizację i przebieg stażu na stopień nauczyciela mianowanego;
- przebieg przygotowania do zawodu nauczyciela zakończonego uzyskaniem stopnia nauczyciela mianowanego;
- wymagania formalne i przebieg postępowania prowadzącego do uzyskania stopnia nauczyciela dyplomowanego.

Podejmowane działania zapewniły prawidłową realizację zadań powierzonych ORPEG przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, przyczyniając się do sprawnego prowadzenia postępowań awansowych, wspierania rozwoju zawodowego nauczycieli oraz podnoszenia jakości pracy szkół polskich funkcjonujących poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

IV Wdrażanie dziennika elektronicznego

W roku szkolnym 2025/2026 wszystkie 75 szkół polskich funkcjonujących w sieci ORPEG prowadziły dokumentację przebiegu nauczania z wykorzystaniem systemu Mantica. We wszystkich szkołach dzienniki lekcyjne były prowadzone wyłącznie w formie elektronicznej, co oznacza zakończenie procesu pełnego wdrożenia elektronicznej dokumentacji przebiegu nauczania we wszystkich szkołach polskich za granicą.

Wdrożenie jednolitego systemu elektronicznego przyczyniło się do ujednolicenia sposobu dokumentowania działalności dydaktycznej, usprawnienia procesów zarządzania dokumentacją szkolną oraz zwiększenia efektywności nadzoru nad prawidłowością prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania.

Ocena funkcjonowania dziennika elektronicznego, w tym stopnia wykorzystania

poszczególnych funkcjonalności systemu Mantica oraz zgodności prowadzonej dokumentacji z obowiązującymi przepisami prawa, była przedmiotem działań kontrolnych realizowanych w ramach nadzoru pedagogicznego. Szczegółowe ustalenia, wnioski oraz rekomendacje przekazane dyrektorom szkół zostały przedstawione w części sprawozdania poświęconej kontrolom przeprowadzonym w roku szkolnym 2025/2026.

Jednocześnie dokumentacja przebiegu działalności oddziałów dziecięcych była nadal prowadzona w formie papierowej. Powyższe wynikało z ograniczeń funkcjonalnych systemu Mantica, który w roku szkolnym 2025/2026 nie umożliwiał ewidencjonowania zajęć realizowanych w oddziałach dziecięcych z uwzględnieniem organizacji pracy w układzie godzin zegarowych, właściwym dla tej formy kształcenia.

W związku z identyfikowanymi potrzebami szkół oraz koniecznością zapewnienia pełnej cyfryzacji dokumentacji przebiegu nauczania, podjęto działania zmierzające do rozbudowy systemu Mantica o dedykowany moduł przeznaczony do obsługi oddziałów dziecięcych. Wdrożenie przedmiotowego rozwiązania planowane jest na rok szkolny 2026/2027, co umożliwi objęcie elektroniczną dokumentacją wszystkich form działalności dydaktycznej realizowanej w szkołach polskich.

V Wspomaganie

1. Cyklicznie organizowano narady dla dyrektorów szkół polskich za pośrednictwem aplikacji Teams. Przekazywano informacje oraz przeprowadzono krótkie szkolenia informacyjne dotyczące m. in.:

- przestrzegania aktów prawnych, w tym obowiązku podejmowania aktywnych działań zmierzających do przeciwdziałania i eliminowania powstawania, szerzenia się lub trwania zjawiska mobbingu, dyskryminacji i molestowania zgodnie z wewnętrzną procedurą przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu w Szkole Polskiej, obowiązku monitorowania standardów ochrony małoletnich,
- elektronicznego obiegu dokumentów, w tym wykorzystania kwalifikowanego podpisu elektronicznego,
- doskonalenia i uzupełnienia kwalifikacji nauczycieli,
- awansu zawodowego szkół polskich,
- prowadzenia dziennika elektronicznego,
- patrona szkoły,
- przedsięwzięć, konkursów i projektów Ministerstwa Edukacji Narodowej realizowanych w ORPEG, np. *Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa*.

Dyrektorzy szkół polskich mieli możliwość zadawania pytań, wskazywania obszarów wymagających wsparcia, jak również zgłaszania wniosków.

2. Systematycznie przekazywano informacje o istotnych zagadnieniach dotyczących funkcjonowania szkół polskich, w tym zmianach przepisów prawa, jak również wzory przydatnych dokumentów w tzw. miesięcznej korespondencji seryjnej.

Jednocześnie dyrektorzy i nauczyciele szkół polskich mogli korzystać indywidualnie z merytorycznego wsparcia wizytatorów i innych pracowników ORPEG, w zależności od potrzeb, poprzez kontakt telefoniczny lub mailowy na bieżąco, m.in. w zakresie:

- wypełniania arkusza organizacji szkoły w aplikacji Power Apps (nowe narzędzie) oraz nanoszenia zmian, wymaganych w trakcie roku szkolnego zgodnie z nowymi okolicznościami powstałymi w szkole;
- wypełniania dziennika lekcyjnego, arkuszy ocen, ksiąg uczniów oraz innej dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej;
- realizowania ram programowych kształcenia uzupełniającego w poszczególnych klasach oraz w grupach międzyoddziałowych;
- procedury nowelizacji statutu;
- zasad awansu zawodowego nauczycieli;
- oceny pracy nauczyciela.

Realizowano również indywidualne spotkania z dyrektorami szkół, służące podsumowaniu działalności placówek po pierwszym semestrze roku szkolnego oraz omówieniu kierunków i priorytetów pracy na kolejne okresy. Ponadto organizowano spotkania zespołowe poświęcone szczegółowym zagadnieniom związanym ze sprawowaniem nadzoru pedagogicznego, w tym analizie obowiązujących przepisów prawa oświatowego, problemów organizacyjnych oraz dobrych praktyk w zakresie funkcjonowania szkół polskich za granicą.

Istotnym obszarem działalności były również zagadnienia związane z awansem zawodowym nauczycieli. Problematyka ta wymagała licznych, często wieloetapowych konsultacji i spotkań roboczych, podczas których analizowano dokumentację awansową oraz rozpatrywano indywidualne przypadki, w szczególności dotyczące niestandardowych ścieżek rozwoju zawodowego nauczycieli szkół polskich za granicą. Dzięki podejmowanym działaniom zapewniano prawidłową realizację procedur awansu zawodowego oraz jednolitość stosowania obowiązujących przepisów prawa.

3. W dniach 2–5 października 2025 r. ORPEG zorganizował w Warszawie konferencję metodyczno-doskonalącą dla dyrektorów szkół polskich i kierowników sekcji polskich, której celem było wspomaganie kadry kierowniczej w realizacji zadań związanych z zarządzaniem szkołą, sprawowaniem nadzoru pedagogicznego oraz zapewnieniem prawidłowej organizacji pracy placówek.

W ramach konferencji przeprowadzono szkolenia obejmujące następujące zagadnienia: bezpieczeństwo i higiena pracy, w tym sporządzanie protokołu powypadkowego, procedury przeciwdziałania mobbingowi, opracowanie i realizacja planu nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły, współpraca dyrektora z radą rodziców, ocenianie pracy nauczycieli,

praktyczne stosowanie Standardów Ochrony Małoletnich, opracowywanie arkusza organizacji pracy szkoły oraz programu wychowawczo-profilaktycznego.

Uczestnikom zapewniono możliwość indywidualnych konsultacji z dyrektorem i wicedyrektorem ORPEG, radcą prawnym, inspektorem ochrony danych oraz pracownikami IT w zakresie obsługi szkolnych stron internetowych. Konferencja umożliwiła również bezpośrednie załatwienie spraw organizacyjno-administracyjnych, w tym dokonanie rozliczeń i przekazanie wymaganej dokumentacji.

Istotnym elementem wydarzenia była wymiana doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie zarządzania szkołami polskimi oraz realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Odbłyły się także spotkania z przedstawicielami Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą (DWPPG), Instytutu Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego oraz TVP Polonia. Konferencja stanowiła formę kompleksowego wspomagania dyrektorów szkół polskich i kierowników sekcji polskich, ukierunkowaną na doskonalenie kompetencji zarządczych i pedagogicznych, ujednolicenie praktyk organizacyjnych oraz wspieranie prawidłowej realizacji zadań statutowych placówek.

4. Doskonalenie zawodowe nauczycieli szkół polskich

W roku szkolnym 2025/2026 Polonijne Centrum Nauczycielskie ORPEG kontynuowało działania na rzecz podnoszenia kompetencji zawodowych nauczycieli zatrudnionych w szkołach polskich funkcjonujących przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych oraz przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej. W ramach realizowanych form doskonalenia zawodowego wydano łącznie 2 627 zaświadczeń potwierdzających udział nauczycieli w szkoleniach, kursach oraz innych przedsięwzięciach edukacyjnych.

W roku szkolnym 2025/2026 nauczyciele szkół polskich uczestniczyli łącznie w:

- 13 kursach kwalifikacyjnych;
- 10 kursach doskonalących;
- 50 webinarach, w tym 23 szkoleniach realizowanych w ramach cyklu Akademia Edukacji Polonijnej;
- 10 szkoleniach stacjonarnych organizowanych zarówno na terenie Polski, jak i za granicą.

Szczególnym zainteresowaniem nauczycieli cieszyły się szkolenia realizowane w formule online. łącznie wydano 2 075 zaświadczeń potwierdzających udział nauczycieli szkół polskich w webinarach, co potwierdza wysokie zapotrzebowanie na elastyczne i dostępne formy doskonalenia zawodowego, umożliwiające udział nauczycieli niezależnie od kraju wykonywania pracy.

Analiza frekwencji wykazała, że największym zainteresowaniem cieszyły się szkolenia poświęcone wykorzystaniu nowoczesnych technologii w edukacji, w szczególności narzędzi opartych na sztucznej inteligencji, a także zagadnieniom związanym z edukacją polonijną,

dwujęzycznością, wspieraniem dobrostanu uczniów oraz doskonaleniem kompetencji dydaktycznych nauczycieli.

Do najliczniej wybieranych form doskonalenia należały:

- „Jak połączyć tradycyjne metody nauczania z AI?”;
- „Nieoczywiste pułapki dwujęzyczności – wyzwania logopedyczne i psychoterapeutyczne w pracy z uczniami polonijnymi”;
- „Canva i sztuczna inteligencja – wykorzystanie AI w programie Canva”;
- „Sztuczna inteligencja dla kreatywności i zabawy – jak pobudzić, zmotywować i zaangażować uczniów do działania z wykorzystaniem AI”;
- „Techniki relaksacyjne i ćwiczenia uważności podczas zajęć lekcyjnych w szkole polonijnej”;
- „Tradycje bożonarodzeniowe na ziemiach polskich wczoraj i dziś”;
- cykl szkoleń „Ortografia bez stresu – co się zmieniło i jak skutecznie uczyć nowych zasad”;
- „3 Maja w sercach Polonii – historia, wartości i nauczanie o Konstytucji w szkołach poza granicami Polski”.

Realizowane przez Polonijne Centrum Nauczycielskie formy doskonalenia zawodowego stanowiły istotny element wsparcia nauczycieli szkół polskich za granicą w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, rozwijaniu kompetencji dydaktycznych oraz dostosowywaniu metod pracy do współczesnych wyzwań edukacyjnych. Oferta szkoleniowa została dostosowana do specyfiki pracy szkół polskich funkcjonujących poza granicami kraju oraz potrzeb środowiska polonijnego przyczyniając się do podnoszenia jakości kształcenia i wzmacniania potencjału kadry pedagogicznej.

Nadzór pedagogiczny sprawowany przez Dyrektora ORPEG w roku szkolnym 2025/2026 nad szkołami polskimi funkcjonującymi przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urządach konsularnych oraz przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej polegał na systematycznej ocenie stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkół, analizie i ocenie efektów realizowanych działań oraz wykonywania zadań statutowych. Nadzór obejmował ponadto wspomaganie dyrektorów i nauczycieli w realizacji zadań edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także podejmowanie działań służących ich rozwojowi zawodowemu oraz doskonaleniu jakości pracy szkół.

W zastępstwie Dyrektora Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą

Barbara Teresa Talik

Elektronicznie podpisany przez Barbara Teresa Talik
Data: 2026.10.15 18:01:55 +02'00'

Wicedyrektor

Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą

Warszawa, 15 października 2026 r.